

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų
ministerijai

I 2020-08-25 Nr. (23.5.1E)3-3633

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYSTOMOJO BENDRADARBIAVIMO IR HUMANITARINĖS PAGALBOS ĮSTATYMO NR. XII-311 6, 7, 8, 12 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 13 STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Finansų ministerija išnagrinėjo Jūsų 2020 m. rugpjūčio 25 d. raštu Nr. (23.5.1E)3-3633 pateiktą derinti Lietuvos Respublikos vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo Nr. XII-311 6, 7, 8, 12 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 13 straipsniu įstatymo projektą (toliau – Projektas) ir pagal kompetenciją teikia pastabas.

Projekto 5 straipsnyje (13 str. 2 d.) nurodoma, kad: „Planuojant kiekvienų metų valstybės biudžeto asignavimus, Fondui lėšos skiriamos atsižvelgiant į ekonominį ir politinį poreikio pagrindimą, ankstesnių metų Fondo veiklos rezultatus <...>“. Pažymime, kad valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų turinys, šių biudžetų pajamų sudarymo ir asignavimų naudojimo teisiniai pagrindai yra nustatyti Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme, o šių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės apibrėžtos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 543, todėl nurodytos nuostatos negali būti perkeliamos ar įtvirtinamos kituose teisės aktuose. Atsižvelgiant į tai, siūlome atsisakyti nurodytos nuostatos.

Projekto 5 straipsnyje (13 str. 2 d.) nurodoma, kad: „Fondui skiriami valstybės biudžeto asignavimai dvišalei paramai negali būti mažesni už praėjusiais biudžetiniais metais skirtą daugiašalę OPV“. Atsižvelgiant į tai, kad 2019 m. Lietuvos OPV sudarė 52 mln. eurų, iš kurių – 40,9 mln. eurų daugiašalė ir 11,1 mln. eurų dvišalė OPV ir darant prielaidą, kad skiriamos lėšos nuosekliai didės ir išlaikys panašią pasiskirstymo proporciją, Projekte nurodytai nuostatai įgyvendinti 2022 m. turėtų būti skirta apie 30 mln. eurų papildomų valstybės biudžeto lėšų. Atsižvelgiant į tai, nuostata įpareigojanti Lietuvos Respublikos Vyriausybę planuojant valstybės biudžetą kiekvienais metais skirti konkretų lėšų dydį dvišalei paramai neturėtų būti įtvirtinta.

Atkreipiame dėmesį, kad šiuo metu Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas nagrinėja bylą (prašymas Nr. 1B-10/2019, byla Nr.8/2019) ir sprendimu turėtų pateikti išvadą, ar specialiaisiais įstatymais, numatančiais tam tikras išlaidas, nėra paneigiama Vyriausybės konstitucinė teisė ir pareiga sudaryti valstybės biudžetą biudžetiniams metams ir Seimo konstitucinė teisė ir pareiga tvirtinti valstybės biudžetą biudžetiniams metams atsižvelgiant į esamą socialinę ir ekonominę padėtį, į visuomenės ir valstybės poreikius bei galimybes, į turimus ir numatomus gauti finansinius išteklius, valstybės įsipareigojimus, kitus svarbius veiksmus.

Projekto 5 straipsnyje (13 str. 1 d.) nurodoma, kad „Fondo lėšomis teikiama dvišalė parama vystymuisi“. Pažymime, kad OPV apibrėžiama kaip valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų teikiama parama ir humanitarinė pagalba besivystančioms valstybėms, todėl į Fondą pritraukus kitų teisėtų lėšų (pvz., iš privataus sektoriaus), jos nebūtų apskaitomos kaip OPV.

VBI pakeitimo projektas FM pastabos

Be to, turėtų būti tikslinamas Projekto 5 straipsnyje, papildančiame Įstatymą 13 straipsniu, (13 str. 1 d.) išdėstytas Fondo tikslas – kaupti lėšas ir jas paskirstyti. Fondo tikslas turėtų sietis su tam tikrų nustatytų ir aiškiai apibrėžtų rezultatų siekimu.

Projekto 5 straipsnyje (13 str. 3 d.) numatoma, kad CPVA administruoja Fondą, o taip pat gali dalyvauti projektų finansuojamų Fondo lėšomis įgyvendinime (Projekto 2 straipsnis (7 str. 3 d. 6 p.)). Atsižvelgiant į tai, kad CPVA už Fondo administravimą bus mokamas administravimo mokestis, svarstyтина, ar minimos nuostatos atitinka gero viešojo valdymo principus ir skaidrumo reikalavimus.

Projekto 5 straipsnyje (13 str. 5 d.) nurodoma, kad: „Fondas likviduojamas įstatymų nustatyta tvarka. Fondą likvidavus, jo lėšos perduamos į valstybės biudžetą“. Kadangi planuojama, jog Fondą sudarys ne tik valstybės biudžeto lėšos, tačiau ir savivaldybių biudžetų lėšos, užsienio šalių, tarptautinių organizacijų bei finansų institucijų ir kitos lėšos (Projekto 5 straipsnis (13 str. 2 d.)), siūlytume papildyti 13 straipsnio 5 dalį nuostata, kad Fondo likvidavimo atveju, lėšos, priklausomai nuo jų šaltinio, yra perduamos į valstybės biudžetą arba atitinkamam subjektui (savivaldybei, užsienio šaliai, tarptautinei organizacijai ar kt.).

Papildomai atkreipiame dėmesį, kad turėtų būti tikslinama Projekto 2 straipsnyje (7 str. 5 d.) esanti nuostata, kad „Vyriausybės nustatyta tvarka šio straipsnio 3 dalyje nurodytus vystomojo bendradarbiavimo projektus atranka Užsienio reikalų ministerija <...>, o šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nurodytus Fondo lėšomis finansuojamus projektus – Fondo taryba.“. Atkreipiame dėmesį, kad 7 str. 3 d. yra minimi tiek Programos, tiek Fondo lėšomis finansuojami projektai, todėl Projekte esanti formuluotė suponuoja, kad Užsienio reikalų ministerija būtų atsakinga tiek už Programos, tiek už Fondo lėšomis finansuojamų projektų atranką.

Finansų ministras

Vilius Šapoka